

Examinar incumbensas e prestaziuns dal chantun

La regenza grischuna pren pusiziun tar in'incumbensa parlamentara da deputà Rudolf Kunz (pld/Cuira)

■ (mc) En vista a las nauschas aspectativas finanziaias dal chantun preten- da il schef da la fracziun liberala dal cussegl grond, deputà Rudolf Kunz (pld/ Cuira), en in'incumbensa parlamentara ina nova examinaziun da las incumbensas, prestaziuns ed expensas dal chantun. La regenza è pronta d'acceptar l'incumbensa segnada da 45 deputadas e deputads. Il liberaldemocrat Rudolf Kunz (Cuira) skizzescha ina perspectiva pessimistica per l'avvenir finanziaial da noss chantun. El enumerescha en quest connex ils deficits prognostitgads, la conjunctura che perda ses slantsch cunzunt en ils territoris da muntogna, la reducziun da l'imposiziun da taglia sin interpresas, la perdita dals tschains d'aua ed il cumbat pli dir per la gulivaziun da finanzas. En ils plans da finanzas per 2018 e 2019 quinta la regenza cun deficits da 73 ed 89 milliuns.

Reducziun persistenta da las expensas

L'onn 2003 haja la regenza preschentà in pachet da spargn cumplexiv che saja era vegni acceptà dal cussegl grond. Uschia haja il chantun pudì metter en urden sias finanzas, di Kunz. 12 onns pli tard s'imponia danovamain in'examinaziun da las incumbensas e da las expensas en vista a las prognosas finanziaias pauc favuravlas.

Tenor ils sutsignaders èsi, en vista a las nauschas prognosas da la conjunctura ed als deficits chantunals prognostitgads per ils proxims onns, necessari d'iniziar aduras mesiras per mantegnair l'abilitad d'agir dal chantun. Concretamain preten- dan ils incumbensaders da la regenza ina reducziun persistenta da las expensas d'almain 50 milliuns annualmain. Quai tant pli ch'i na saja betg da quintar cun agid da la confederaziun, damai che era là sajan las

funtaunas finanziaias en general pli stgar- sas ils proxims onns.

Tenor imaginaziun dals incumbensaders duain las propostas da spargn e da structura vegnir elavuradas per tut ils departaments e per tut las incumbensas. En spezial duai vegnir persequità «cun dapl energia» il punct central «finamiras socialas ed effects da sava» che cuntegnia in grond potenzial da spargn, scriva l'incumbensader.

Tegnair las finanzas en equilibr

Tenor la regenza oblighescha tant la constituziun chantunala sco la lescha da finanzas il chantun da tegnair sias finanzas en equilibr. Cunzunt ston deficits structurals vegnir evitads. La politica da finanzas stoppia vegnir concepida uschia che las directives dal cussegl grond possian vegnir ademplidas tant en il preventiv sco en il quint.

La buna conclusiun dal quint 2015 na midia nagut vi dal fatg ch'ins stoppia quintar ils proxims onns cun deficits. En cumparegliaziun cun il quint da 2015 vegnia a dar l'onn 2016 probablamain in pegiurament d'almain 60 milliuns. Il sulet motiv per quai sajan quatter pusiziuns, numnadamain la distribuiziun excepziunala dal gudogn da la Banca naziunala da 26 milliuns, la reducziun da la gulivaziun da las resursas da la confederaziun da 15 milliuns, l'introducziun da la refurma da la gulivaziun da finanzas cun 15 milliuns sin donn e cust da las finanzas generalas sco er l'augment da las contribuziuns per 15 milliuns. Questas contribuziuns concernan cunzunt la reducziun individuala da las premias, la pedagogia speziala, il guaud e la promoziun da l'economia. L'onn 2016 vegnia a confermar l'experientscha che las differenzas tranter quint e preventiv sa reduceschan en temps da stgarsas finanzas.

Deputà Rudolf Kunz (pld/Cuira).

FOTO O. ITEM

Mesiras da distgargia

Tenor la pusiziun da la regenza vegn il chantun en mintga cas a stuaire prender mesiras da distgargia. Actualmain na sa laschia però betg determinar stringentamain il volumen da distgargia necessari. Il plan da finanzas uffizial per ils onns 2017 fin 2020 mussa deficits en la dimensiun da 90 milliuns a partir da 2018. «Damai che questas cifras cuntegnan grondas intschertezas n'èsi ni cunvegner ni politicamain realisabel da preschentar al cussegl grond gia uss e preventivamain in program da distgargia cumplexiv», scriva la regenza.

La regenza ha l'intenziun da proceder pass per pass en moda flexibla e sin basa da trais stgalims da prioritad, sco quai ch'il cussegl grond haja discutà intensivamain en la sessiun da favrer. Quel ha sancziunà las directives relevantas da la politica da fi-

nanzas per la proxima perioda sco quai che la regenza aveva proponì.

La raschun principala per las nauschas perspectivas sajan las expensas. Ina part considerabla da las grevezzas supplementaras dals ultims onns èn la consequenza da revisiuns da leschas, en spezial la refurma da la giustia, la finanziaziun da la tgira e dals ospitals, l'autorità da protecziun d'uffants e creschids, la lescha da scola, la refurma da la gulivaziun da finanzas e la lescha davart las scolas medias. Questas revisiuns engrevegian il chantun onn per onn cun passa 60 milliuns. Ed ulteriurs projects cun custs consecutivs stettian sin program, remarca la regenza.

Bleras contribuziuns da transfer

Las finanzas dal chantun èn e daventan adina dapl finanzas da transfer. Las con-

tribuziuns a favur da la communitad e da terzas varts figureschan en il preventiv da 2016 cun passa 888 milliuns francs ed èn uschia la part principala dals custs totals da quint da gudogn e perdita. Questas expensas sin basa da contribuziuns èn s'augmentadas dapi l'onn 2010 da 762 milliuns per 126 milliuns. Quest ulteriur augment da passa 70 milliuns pertutga cunzunt il sector da sanadad, il sector social ed il sector da scolas autas spezializadas. Las contribuziuns surpassan lunschor ils custs da personal da 368 milliuns sco er ils custs materials ed ils ulteriurs custs da manaschi da 308 milliuns.

«Respargns substanzials èn pia mo pussaivels sche las contribuziuns a terzas varts vegnan resguardadas prioritarmain, quai che chaschuna sfurzadamain intervenziuns che fan mal», scriva la regenza. Quai valia dal reminent era per ils secturs ch'èn pertutgads dal punct central «finamiras socialas ed effects da sava». Qua sa laschian realisar respargns mo cun sbassar las finamiras e cun reducir il nivel da prestaziun.

Mantegnair la disciplina d'expensas

La regenza è pronta d'acceptar l'incumbensa inoltrada en il senn da la discussiun dal cussegl grond e da las explicaziuns fagtas survart. L'emprima prioritad stoppia avoir la disciplina d'expensas la pli gronda pussaivla tar il preventiv e tar tut las revisiuns da leschas, punctuescha la regenza. Regenza e cussegl grond stoppian garantir cuminaivlamain ch'i na resultian naginas chargias insupportablas. Uschert ch'i resulta in grond deficit en il quint annual e sch'ins prognostitgescha deficit structural per ils onns suandants vegnia la regenza a sutmetter al cussegl grond in program da distgargia cumplexiv.